

Een wandel- of fietsroute uitzetten, hoe doe je dat?

Stappenplan voor het uitzetten van een route

1. Bepaal de lengte van de route
 2. Kies het gebied
 3. Geef uw route een naam
 4. Maak een duidelijke routebeschrijving
 5. Controleer uw route
 6. Extra's
 7. Vormgeven, vermenigvuldigen en verspreiden
 8. Pers & publiciteit
 9. Pech onderweg
 10. Samenwerking
 11. Evaluatie
 12. Tot slot
-

Inleiding

Te voet of per fiets komt u op de mooiste plekjes. Voor zowel het uitzetten van een wandel- als fietsroute kan het interessant zijn een kenner van het gebied te betrekken bij de organisatie. Die kan de deelnemers net wat meer achtergrondinformatie geven over de cultuurhistorie van streek en de planten, dieren en mensen die er leven. Een gids opent de ogen voor al het schoons dat het ongeoefende oog niet onmiddellijk herkent.

Bij de verenigingen die zich met natuur bezighouden, zoals het IVN, de agrarische natuurvereniging of bij het regionale Natuur- en Milieueducatiecentrum, werken specialisten die kunnen helpen om een bijzondere wandel- of fietsroute te organiseren en begeleiden. Verder is uw kennis als agrarisch ondernemer bij het uitzetten van de wandel- of fietsroute van groot belang. Niemand kent immers de plaatselijke natuur en de geschiedenis van het ontstaan daarvan beter.

Door zorgvuldig een route uit te zetten en de juiste mensen te betrekken bij de organisatie daarvan, kunt u duidelijk maken hoeveel zorg, werk en aandacht er in de loop der jaren is besteed om de natuur in uw gebied tot ontwikkeling te laten komen en te behouden. Met het inschakelen van natuurexperts en/of streekkenners betreft u ook belangstellenden en opinievormers bij uw gebied en bedrijf.

1. Bepaal de lengte van de route

Uiteraard bepaalt u als organisator van een fietsroute zelf de lengte. Een lengte van 30 à 35 km. is een gemiddelde lengte die ook door de ANWB wordt gehanteerd. Dit is voor een (gezins)fietsroute met diverse rust- en stopplaatsen en bezienswaardigheden een prima afstand. Wilt u een wielerroute of ATB-route uitzetten, kies dan voor een langere afstand, bijvoorbeeld 60 tot 100 km. Een wandelroute heeft een gemiddelde lengte van 8 tot 10 km. Probeer voor zowel een wandel- als fietsroute onderweg voldoende stopplaatsen in te lassen. Uiteraard zijn boerderijen en tuinderijen de aangewezen plaats om onderweg te stoppen. De ondernemers kunnen direct tekst en uitleg geven over hun bedrijf en over de omgeving. Denkt u vooral ook aan de sanitaire stopplaatsen onderweg!

2. Kies het gebied

Voor de keuze van het gebied denkt u natuurlijk aan de omgevingswaarde van de te rijden route. U kunt de route natuurlijk laten starten op een boerderij. Probeer een wandelroute zo veel mogelijk over onverharde paden te laten lopen en over de erven. Daarentegen moeten de paden van de fietsroute goed verhard zijn. Ploeteren door mul zand met de fiets is geen pretje, tenzij het een ATB-tocht betreft! De start van de wandel- of fietsroute kan

plaatsvinden vanaf het erf van een boerderij. Een kopje koffie of thee aan de start doet het altijd goed. U kunt ook kiezen voor meer startpunten, en deze direct hanteren als controlepunten. Hier kan van alles worden georganiseerd, geserveerd en gepresenteerd.

Mogelijke startpunten:

- boerderij/tuinbouwbedrijf
- fraaie tuin
- (boerderij) museum
- restaurant/café
- VVV/ANWB-kantoor
- lokaal radiostation
- camping

Denkt u er bij het uitzetten van een wandelroute aan dat wandelen over andermans eigendom wellicht knelpunten kan veroorzaken. Eigenaars van een perceel moeten toestemming geven om de wandelaars te 'ontvangen'. Denk er bij de organisatie aan dat deze elementen vaak (veel) tijd kosten. Ook als er met waterschappen afspraken moeten worden gemaakt, begin op tijd! Zorg ervoor dat de wandelaars de honden thuis laten. Ze kunnen onrust veroorzaken voor het vee in de weilanden.

3. Geef uw route een naam

En naam geven aan uw wandel- of fietsroute is een goed idee. Met een naam communiceert u makkelijker over uw route. Denk bijvoorbeeld aan de kranten, die een stukje kunnen opnemen over uw fietsroute. In de naam kunt u bijzondere bezienswaardigheden in uw route noemen, bijvoorbeeld: "Boerderijenroute Fietsdorp, Zuivelroute Fietsdorp".

4. Maak een duidelijke routebeschrijving

U wandelt of fietst de route als organisator natuurlijk eerst ZELF. Als u met een gids werkt, is een routebeschrijving voor de deelnemers overbodig. Wel is het verstandig om samen met de gids de route van te voren te lopen. Zo voorkomt u verrassingen. Indien de wandelaars of fietsers de route op eigen gelegenheid afleggen, maakt u een exacte routebeschrijving. Onderweg schrijft u de straatnamen op van elke straat op de route. En noteert u op elk kruispunt welke richting u kiest. U bent bekend in het gebied en weet dus hoe bepaalde straten heten. Let erop dat u de straatnaambordjes ook daadwerkelijk ziet en u er niet vanuit gaat dat het zo is.

In de routebeschrijving noemt u altijd alle straatnamen van de wegen die worden gereden.

U kunt natuurlijk gebruik maken van markante punten. Hou er rekening mee dat niet alles onderweg permanent is. Herkenningspunten als reclame-aanhangwagens, particuliere handwijzers of 'bij de geploegde akker rechtsaf' kunt u daarom beter vermijden.

Maak een routebeschrijving overzichtelijk. Werk bijvoorbeeld met nummers. U kunt van een handige legenda gebruik maken, waardoor u veel tekst bespaart:

<i>Y</i>	<i>ANWB-wegwijzer met nummer</i>	<i>RD</i>	<i>Recht door</i>
<i>P</i>	<i>Paddestoel</i>	<i>SPL</i>	<i>Splitsing</i>
<i>RA</i>	<i>Rechtsafslaan, of rechts aanhouden</i>	<i>KR</i>	<i>Kruising</i>
<i>LA</i>	<i>Linksafslaan, of links aanhouden</i>	<i>(.)</i>	<i>Straatnaam</i>
<i>RE</i>	<i>Rechts</i>	<i>(!)</i>	<i>Oppassen, gevaarlijk punt</i>
<i>LI</i>	<i>Links</i>	<i>B</i>	<i>Boerderij</i>

Voorbeeld fietsroute:

Startpunt: Boerderij Fiets, Spaaklaan 13, Fietsdorp

- 01 Verlaat het erf van de boerderij en ga RA. (Spaaklaan)
- 02 Ga LA (Bellaan)
- 03 Neem de tweede afslag RE. (Bandenweg)
- 04 Links ziet u de Schaapskooi ..., waar u van harte welkom bent voor een bezoek.
- 05 Na een bezoek aan de Schaapskooi gaat u LA. (koeienpad)

De nummering van uw route zorgt voor overzicht. De fietsers kunnen snel zien waar ze gebleven zijn.

Aan de routebeschrijving kunt u een routekaartje toevoegen. De één kan beter kaart lezen, de ander leest liever een tekst. Met behulp van een kaartje maakt u het nog duidelijker. U kunt in de landkaart (neem bijvoorbeeld een ANWB-fietskaart) met behulp van pijlen de fietsrichting aangeven. Ook kunnen daarin de stopplaatsen worden aangegeven. Ook op internet vindt u veel gedetailleerde plattegronden, bijvoorbeeld op www.routenet.nl.

5. Controleer uw route

Als u uw route hebt uitgezet en u controleert hem zelf, dan zal de beschrijving altijd kloppen. U weet immers waar u heen moet en wat u kunt verwachten. Laat voor een goede controle dus altijd iemand ANDERS de route controleren! Als er voor die fietser/controleur geen onduidelijkheden zijn, dan kunt u ervan uitgaan dat uw route ook door vreemden in het gebied probleemloos te gebruiken is.

6. Extra's

Het aanbod van routes is enorm. Zorg daarom voor leuke extra's, zoals een gratis rondleiding, een kijkje achter de schermen bij een bedrijf dat normaal niet voor publiek geopend is, een gratis proeverij van kaas, fruit(sap) of groente, een actie samen met de plaatselijke kruidenier, groenteboer of bakker ('Op vertoon van deze fietsroute ontvangt u bij Bakkerij Koekoek 2 gratis krentenbollen bij aankoop van 4 gevulde koeken'). U kunt het logo van de deelnemende winkelier(s) op de route plaatsen, als gratis reclame. Denk ook eens aan een muziekoptreden onderweg van de plaatselijke harmonie of muziekvereniging, of de exclusiviteit van de route zelf. Als de route gedeeltelijk over particulier terrein loopt, is dit vaak een welkome variatie op de standaard routes. Als u dergelijke proeverijen of acties opneemt, kunt u evt. ook startgeld vragen, of de route tegen een kleine vergoeding verkopen. Zo blijven de kosten beperkt. Denk ook aan sponsors als de plaatselijke Lions- of Rotaryclub, de winkeliersvereniging of een lokale drukkerij.

Het is gebleken dat routes met iets extra's (en een beperkte geldigheid) extra publiek trekken. Vergeet niet de extra's vooraf goed te promoten!

7. Vormgeven, vermenigvuldigen en verspreiden

Leesbaarheid en gebruikersgemak van uw routebeschrijving zijn het belangrijkste, desgewenst kunt u foto's toevoegen. Informeer bij de plaatselijke drukker of kopieershops wat het kost om de route te vermenigvuldigen. Zorg voor verschillende verspreidingskanalen van uw route, of kies diverse startplaatsen. Dit kan ook handig zijn i.v.m. parkeren. Veel mensen komen met de auto en fietsendrager. Meer startpunten voorkomen dan parkeeroverlast.

8. Pers & Publiciteit

Een route zonder gebruikers is natuurlijk niet geslaagd. U zult uw geplande activiteiten kenbaar moeten maken bij uw doelgroep. Plaats bijvoorbeeld (drie weken van tevoren) borden langs toevorderwegen. Denk aan affiches/aanplakbiljetten die u via de middenstandsruiten, campings, VVV-kantoren, scholen etc. kunt verspreiden. Benader ook regionale wandel- en fietsclubs. Via onze website www.nederlandbloeit.nl kunt u gratis uw activiteit promoten.

De pers is een belangrijke factor bij elke vorm van publiciteit. Zij kan er onder meer voor zorgen dat u met uw actie een groter publiek bereikt. Stuur als aankondiging naar de pers en omroepen een persbericht met daarop informatie over wie, wat, waar, waarom en wanneer. Op het bericht staat duidelijk dat het een persbericht is met vermelding van datum. Ook is er een contactpersoon met telefoonnummer opgenomen waar de pers meer informatie kan inwinnen.

Voor meer informatie hierover kunt u kijken in het document 'Informatie pers & publiciteit', wat tevens op onze website te vinden is.

9. Pech onderweg

Noodhulp voor gestrande fietsers en wandelaars is geen overbodige luxe. Zorg dat er iemand (met een auto) ten tijde van de tocht bereikbaar is voor problemen. Liefst iemand met een EHBO-diploma (informeer bij uw plaatselijke EHBO-vereniging). Zet op de route een telefoonnummer van die persoon/instantie die men kan bellen bij pech onderweg.

10. Samenwerking

Als u educatief materiaal nodig hebt, kunt u tegenwoordig bijna in iedere gemeente bij het natuur- en milieu Educatief Centrum terecht. Vaak zijn hier materialen te leen, of in te zien. Ook 'gewone' bibliotheken beschikken natuurlijk over een schat aan informatie. In iedere provincie zit een afdeling van het IVN (vereniging voor natuur en milieueducatie). Probeer IVN'ers bij uw wandelroute te betrekken. Hieronder volgen de telefoonnummers van provinciale consulentenschappen Natuur- en Milieueducatie:

Groningen	(050) 313 59 33	Overijssel	(0529) 40 17 13
Drenthe	(0592) 37 17 40	Gelderland	(026) 351 29 27
Friesland	(058) 289 04 63	Noord-Brabant	(0411) 61 41 11
Flevoland	(0320)25 89 80	Noord-Holland	(0251) 65 07 83
Utrecht	(030) 221 05 99	Zeeland	(0113) 21 16 75
Zuid-Holland	(010) 477 96 69	Limburg	(0475) 35 09 90

Neem ruim van te voren contact op voor het beste resultaat. In Amsterdam zit het centraal informatie- en documentatiecentrum van het IVN. Maak altijd een afspraak, telefoon: (020) 622 81 15. Fax (020) 626 60 91.

U kunt voor de organisatie ook samenwerken met de plaatselijke VVV/ANWB. Bovendien kunt u via de VVV ook bekendheid aan uw route geven. Ook is er bij deze organisaties kennis over de organisatie van een dergelijk evenement. U kunt ook samenwerken met campings of andere recreatieondernemers in de buurt.

11. Evaluatie

Probeer na afloop de door u georganiseerde route te evalueren. Wat ging er goed, wat kan er de volgende keer beter? Probeer lering te trekken uit de door u opgedane ervaring. Leg de bevindingen ook vast op papier. U (of een collega) zal de volgende keer (nog beter) in staat zijn om een route uit te zetten.

12. Tot slot

Wilt u de route continu beschikbaar stellen of is dit een eenmalig evenement? Bij een eenmalig evenement kunt u volstaan met simpele routekaartjes en eenmalige acties. Wilt u de route blijven gebruiken, controleer dan goed of de tekst tijdloos is. U kunt dan wellicht kiezen voor een mooiere vormgeving, geplastificeerd papier en een grotere oplage. Spreek dan vaste verspreidingspunten af met VVV, bibliotheek, gemeentehuis, enz. Wilt u ook bij een blijvende route extra's bieden, dan kunt u wellicht met verschillende agrarische ondernemers op de route afspreken dat elk bedrijf bij toerbeurt open is voor publiek, of dat bezoekers alleen na afspraak kunnen langskomen voor een rondleiding. Zo heeft u niet

dagelijks fietsers of wandelaars op uw erf. Als u bedrijven van diverse sectoren bereid vindt om mee te werken, hebt u toch telkens een verrassende route te bieden. Bedenk wanneer uw gebied het meeste te bieden heeft. Is dit tijdens het oogsten, als er veel vogels te spotten zijn of juist in de zomer als er veel activiteiten in de buurt georganiseerd worden. Breng voorafgaand aan die periodes uw route (opnieuw) onder de aandacht.

N.B. Bovenstaand stappenplan is uiteraard ook te gebruiken bij het uitzetten van een ruiterroute of vaarroute (per kano bijvoorbeeld).